

МІКРОБІОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ЗА ЗБУДНИКАМИ ГОСПІТАЛЬНИХ ІНФЕКЦІЙ У ПОЛОГОВИХ СТАЦІОНАРАХ

Голубнича В.М., Зайцева Т.О.

СумДУ, кафедра гігієни та екології з курсом мікробіології, вірусології та імунології

При безсумнівних успіхах у галузі лікувально-діагностичних технологій і, зокрема, методів стаціонарного лікування, проблема внутрішньолікарняних інфекцій (ВЛІ), особливо у новонароджених, які складають контингент підвищеного ризику щодо виникнення гнійно-септичних захворювань, залишається у сучасний період однією з найважливіших проблем, набуваючи все більшого медичного та соціально-економічного значення. Переважно, збудниками внутрішньолікарняних інфекцій у новонароджених та породіль є умовно-патогенні мікроорганізми, які формуються і циркулюють у відділеннях стаціонарів, набуваючи множинної стійкості до антибіотиків. Своєчасне виявлення можливих збудників є першим кроком організації адекватних протиепідемічних заходів, направлених на запобігання ВЛІ.

Метою нашої роботи було провести мікробіологічний моніторинг спрямований на визначення ролі мікроорганізмів у виникненні внутрішньо-лікарняних інфекцій у умовах пологових стаціонарів м. Суми.

Для досягнення поставленої мети упродовж 2009-2011 років нами було проведено дослідження матеріалів отриманих від вагітних, новонароджених, та змивів із об'єктів оточуючого середовища, які перебували в обласному пологовому будинку №1 та обласному перинатальному центрі. При проведенні моніторингу були використані бактеріологічний, епідеміологічний та статистичний методи.

У результаті проведених досліджень було вивчено 4176 зразків та виділено 591 штаб. Встановлено, що найчастіше контамінований матеріал надходив із пологових відділень, де були інфікованими від 26 до 31 % зразків. У відділенні патології вагітності було виділено від 11 до 15 % інфікованих проб. На третьому місці за частотою виділення інфікованих проб стоїть відділення інтенсивної терапії (від 8 до 13 % позитивних результатів). У всіх відділеннях обох пологових будинків щорічно відмічалось статистично достовірне зростання кількості інфікованих зразків досліджуваного матеріалу. Отримані результати свідчать про постійне екзогенне занесення умовно-патогенної мікрофлори, що створює суттєвий ризик виникнення ВЛІ у пацієнтів даних закладів.

Відомо, що наявність місць постійної колонізації організму вагітних (сеча, піхва) умовно-патогенними мікроорганізмами (УПМ) є важливим джерелом інфікування новонароджених. Саме ці зразки матеріалу виявились найчастіше інфікованими. Питома вага проб сечі, що містила УПМ становила 13,4%, виділень з піхви – 23,1%. Практично у кожній четвертій обстеженої вагітної жінки існували фактори ризику виникнення внутрішньоутробного інфікування плода материнськими патогенами під час вагітності або в пологах. Це вказує на необхідність більш уважного ставлення до проведення допологової та післяпологової санації у матерів.

Аналіз видового складу мікроорганізмів, які були виділені в пологових стаціонарах, свідчить про домінування *E. coli* (29,1%), *S. haemolyticus* (22,8%), *P. aeruginosa* (17,1%), *S. aureus* (10,1%). *E. coli* найчастіше ідентифікувалась у біологічному матеріалі жінок, які перебували у відділенні патології вагітних. Важливим моментом є щорічне зростання кількості виділених стафілококів. Особливо інтенсивно відбулось збільшення частоти виділення *S. haemolyticus* – майже в 30 разів упродовж 3-х років спостереження, що підтверджує загальні негативні тенденції.

Окрім бактерій із суттєвої кількості проб нами було ізольовано гриби роду *Candida*, що може бути обумовлене наявністю фізіологічного імунодефіциту у вагітних, породіль та новонароджених, а також широким використанням антибіотиків у пологових будинках. У жодному випадку не зареєстровано виділення однакових штамів від пацієнта і з зовнішнього середовища, що виключає екзогенне внутрішньолікарняне інфікування. На підставі отриманих результатів можна зробити висновок про необхідність підвищення ефективності санітарно-гігієнічних заходів та проведення постійного моніторингу у пологових стаціонарах м. Суми для зниження ризику інфікування новонароджених та породіль патогенними та умовно-патогенними мікроорганізмами.